WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
Faksi: (09) 7740 2139
www.wwf.fi, www.panda.org

for a living planet®

Maa- ja metsätalousvaliokunta 7.2.2019

VIITE: HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI KALASTUSLAIN MUUTTAMISESTA (HE 309/2018)

ASIA: WWF Suomen lausunto

WWF kiittää lausuntomahdollisuudesta ja toteaa asiasta seuraavaa:

Nykyinen kalastuslaki astui voimaan vuoden 2016 alusta. Uuden esityksen tavoitteina mainittiin muun muassa kalastuslain seuraamusjärjestelmän tehostaminen entisestään ja uhanalaisiin kaloihin kohdistuvan laittoman kalastuksen tehokkaampi torjuminen sekä kalastuksen valvonnan tehostaminen ja sujuvoittaminen. Kalastuslain muutosehdotus oli lausuntokierroksella syksyllä 2018, jolloin muutoksia ehdotettiin 27 pykälään. Tuolloinen esitys oli monilta osin puutteellinen sekä ristiriitainen kalastuslain tavoitteisiin nähden. Nyt lausunnolla olevassa hallituksen esityksessä kalastuslain muuttamisesta on jäljellä kaksi pykälää.

119 § *Menettämisseuraamus*

WWF tukee erityisesti esitettyä uutta menettämisseuraamusta, jonka mukaan laissa säädettyjen uhanalaisten ja taantuneiden kalalajien osalta tulisi tiettyjen kalastusrikkomusten ja -rikosten yhteydessä tuomita menetettäväksi se arvo, joka kalalla on lajinsa edustajana. Tämän tarkoituksena on pyrkiä tehostamaan uhanalaisten ja taantuneiden kalalajien suojelua ja elpymistä. Tämä olisi merkittävä lisä itse kalastuslainsäädäntöön ja se auttaisi arvokkaiden uhanalaisten kalojen suojelussa ja elvyttämisessä. Lisäksi jo vuonna 2014 valmistuneessa lohi- ja meritaimenstrategiassa on todettu, että ”*Laittomasti saaliiksi otetulle lohelle ja meritaimenelle määritetään sanktioarvo”*. Rauhoitetuille kasveille, nisäkkäille ja linnuille sekä metsästyslain riistalajeille on määritelty ohjeelliset arvot, jotka lain rikkoja joutuu maksamaan. Kaloilta ovat vastaavat arvot toistaiseksi puuttuneet. Uhanalaisten kalojen korvausarvot tulee olla niin suuret, jotta ne toimivat kalastusrikkomuksia ja -rikoksia ennaltaehkäisevänä tekijänä.

Menettämisseuraamuksen tulee kattaa ehdottomina niin laillisessa kuin laittomassa kalastuksessa saaliiksi saadut ja talteen otetut, esityksessä mainitut uhanalaiset lajit, kattaen lajin kaikki yksilöt elinkiertostrategiasta riippumatta. Menettämisseuraamuksen tulee koskea myös kaupallista kalastusta, vaikka pyynti kohdistuisi pieniin parvikaloihin. Vaikka kertasaaliin seassa olisi vain yksittäisiä uhanalaisia kaloja, niin pitkällä aikavälillä tällä voi olla merkittävä vaikutus uhanalaisten kalakantojen elinvoimaisuuteen.

Kalastusasetuksessa on määritetty myös kuhalle alamitta. Vaikka kuha ei ole tällä hetkellä uhanalainen, niin kuhakantojen elvyttämiseksi, parantamiseksi ja turvaamiseksi on monilla alueilla tehty ja tehdään edelleen hyvin paljon työtä. Menettämisseuraamuksen tulisi koskea

siten myös kuhaa, koska sillä on erityisen suuri kalataloudellinen arvo sekä alueellisesti että valtakunnallisesti.

Kalojen arvon määrittäminen on paikallaan ja arvot tulisi määrittää niin korkeiksi, että ne todella ehkäisevät suojeltujen ja uhanalaisten kalojen salakalastusta. Esimerkiksi saimaannorpan (erittäin uhanalainen) korvausarvo 9 755 € ja merikotkan (vaarantunut) 7 400 €. Järvilohi on näitä vieläkin harvinaisempi, ja se on luokiteltu äärimmäisen uhanalaiseksi.

Uuteen menettämisseuraamusta koskevaan pykälään ei ole kuitenkaan sisällytetty ympäristörikoksista/-vahingoista aiheutuneita vahinkoja uhanalaisille kalakannoille. Tämä asia tulisi myös ottaa huomioon, sillä ympäristövahingot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa kokonaisille populaatioille. Lisäksi yritysten vakavaraisuus ja maksukyky on usein yksityishenkilöitä huomattavasti parempi, jolloin olisi yleisen oikeustajunkin vastaista, jos tällaisesta tahallisesta toiminnasta ei joutuisi vastaavaan korvausvelvoitteeseen. Ympäristörikokset ovat kasvussa ja niiden rangaistukset ovat muutenkin alimitoitettuja, eivätkä ne toimi riittävänä pelotteena estämään ympäristön turmelemista.

Helsingissä 7.2.2019

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen Rahasto

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Olli Sivonen
Suojeluasiantuntija

WWF on maailmanlaajuinen, aikaansaava ympäristöjärjestö, joka innostaa ihmisiä ja yhteisöjä toimimaan ympäristön suojelemiseksi. WWF:n tukijat ovat mukana pelastamassa maailman ainutlaatuisimpia luontokokonaisuuksia.